

Doktorský studijní program
Vizuální komunikace P0213D310001

Přehled a anotace předmětů, zkoušejících a literatury

Vybírá se celkem 6 předmětů z modulu **OBEČNÝCH** a modulu **OBOROVÝCH** předmětů, přičemž se musí dodržet jedna z těchto struktur:

4 obecné + 2 oborové, nebo

3 obecné + 3 oborové, nebo

2 obecné + 4 oborové.

OBEČNÉ předměty

KDT/797 Metodologie a teorie umění

garant: doc. Mgr. Lenka Sýkorová, Ph.D., vyučující: doc. Mgr. Lenka Sýkorová, Ph.D.

KDT/800 Multimediální aspekty současného výtvarného umění

garant: doc. Mgr. A. Pavel Mrkus, vyučující: doc. Mgr. A. Pavel Mrkus

KDT/803 Vizuální komunikace – povinná zkouška, nutné vykonat nejpozději do konce 2. ročníku

garant: prof. Mgr. Michal Koleček, Ph.D., vyučující: prof. Mgr. Michal Koleček, Ph.D.

KDT/810 Aplikovaná filosofie umění

garant: doc. Mgr. Martin Nitsche Ph.D., vyučující: doc. Mgr. Martin Nitsche Ph.D.

KDT/820 Teorie vizuálních oborů

garant: doc. Mgr. Kateřina Dytrtová, Ph.D., vyučující: doc. Mgr. Kateřina Dytrtová, Ph.D.

KDT/846 Postprodukce, socializace, participace a edukace v současném umění

garant: doc. Mgr. Kateřina Dytrtová, Ph.D., vyučující: doc. Mgr. Kateřina Dytrtová, Ph.D.

KDT/852 Aktuální trendy současné vizuální kultury – výtvarné umění v kontextu ostatních uměleckých žánrů

garant: prof. Mgr. Zdena Kolečková, Ph.D., vyučující: prof. Mgr. Zdena Kolečková, Ph.D.

OBOROVÉ předměty

KDT/802 Cizí jazyk – povinná zkouška

Zajišťuje Centrum jazykové přípravy PF UJEP.

KDT/804 Současný střeoevropský grafický design

garant: doc. ak. mal. Michal Slejška, vyučující: doc. ak. mal. Michal Slejška, doc. Mgr. Anna Vartecká, Ph.D.

KDT/805 Úloha obrazové informace v éře informatiky a globalizace

garant: prof. Mgr. Zdena Kolečková, Ph.D., vyučující: prof. Mgr. Zdena Kolečková, Ph.D.

KDT/806 Fotografie a současné umění

garant: doc. Mgr. Michaela Thelenová, vyučující: doc. Mgr. Michaela Thelenová

KDT/807 Nové technologie v designéské tvorbě

garant: prof. ak. arch. Jan Fišer, vyučující: prof. ak. arch. Jan Fišer

KDT/808 Socializační aspekty designu

garant: doc. PhDr. Tomáš Pavlíček, Ph.D., vyučující: doc. PhDr. Tomáš Pavlíček, Ph.D.

KDT/809 Tradiční materiály a současný design

garant: prof. ak. mal. Jaroslav Prášil, Ph.D., vyučující: prof. ak. mal. Jaroslav Prášil

KDT/821 Výběrový předmět

KDT/825 Digitální média a současné umění

garant: doc. Mgr. David Kořínek, vyučující: doc. Mgr. David Kořínek

KDT/853 Kurátorské strategie – prezentace, kontextualizace a interpretace uměleckého díla

garant: prof. Mgr. Michal Koleček, Ph.D., vyučující: prof. Mgr. Michal Koleček, Ph.D.

KDT/854 Postmodern Originality and Appropriation Art with Special Focus on the Art of Central European Region

garant: M.A. János Szoboszlai, PhD., vyučující: M.A. János Szoboszlai, PhD.

KDT/891 Resilient Design – koncepty odolnosti – doporučený předmět (environmentální problematika)

garant: doc. MgA. Antonín Tomášek, vyučující: doc. MgA. Antonín Tomášek

KDT/797 Metodologie a teorie umění – předmět obecný

doc. Mgr. Lenka Sýkorová, Ph.D.

[zpět na přehled předmětů](#)

Předmět Metodologie a teorie umění se zabývá vědeckou povahou dějin umění, kontextualizací artefaktu do širšího teoretického rámce a metodologií interpretačních rovin. Na základě analýzy současných uměnovědných přístupů se studenti pokoušejí definovat základní metodologická východiska a výstupy, čímž prohlubují svou terminologickou výbavu a zároveň rozvíjejí metodologickou gramotnost. Student je tímto způsobem konfrontován se signifikantními uměleckými díly, konkrétními kurátorskými koncepty a relevantními teoretickými proudy; klasifikuje tyto aktuální tendence a pomocí metodologických postupů takto umělecký artefakt potenciálně muzealizuje.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního projektu každého studenta.

Literatura základní:

- BAKOŠ, J. *Štyri trasy metodologie dejín umenia*. Veda, 2000.
- BARTLOVÁ, M. (ed.). *Dějiny umění v České společnosti*. Argo, 2004.
- BARTLOVÁ, M. *Jaká věda jsou dějiny umění? In: Umění: časopis Ústavu dějin umění; 54/2006, č. 3.* Ústav dějin umění AV ČR, 2006.
- BAUDRILLARD, J. *Simulacra and Simulation*. Simulacra and Simulation, 1994.
- BENJAMIN, W. *Dílo a jeho zdroj*. Praha, 1979.
- ELKINS, J. *Proč lidé pláčou před obrazy*. Academia, 2007.
- HILDEBRANDT, A. *Problém formy ve výtvarném umění*. Triáda, 2004.
- HLAVÁČEK, J. *Cvičení z estetiky*. Gallery, 2007.
- JACOBSON, R. *Poetická funkce*. H + H, 1995.
- KROUPA, J. *Školy dějin umění, Metodologie dějin umění I*. Masarykova univerzita, 2007.
- LIESSMAN, K. P. *Filozofie moderního umění*. Olomouc, 2000.
- MATHAUSER, Z. *Metodologické meditace*. Blok, Brno, 1989.
- PANOFKI, E. *Význam ve výtvarném umění*. Odeon, Praha, 1981.
- POSPISZYL, T. (ed.). *Před obrazem, Antologie americké výtvarné teorie a kritiky*. OSVU, Praha, 1998.
- POSPISZYL, T. *Srovnávací studie*. Agite/Fra, Praha, 2005.
- PRAHL, R. a WINTER, T. *Proměny dějin umění*. Scriptorium, 2007.
- SCHAPIRO, M. *Dílo a styl*. Argo, 2006.

Literatura doporučená:

- BAXANDALL, M. *Stíny a světlo: umění a vizální zkušenost*. Brno, 2003.
- FEYERABEND, P. K. *Rozprava proti metodě*. Aurora, 2001.
- FRANCASTEL, P. *Malířství a společnost*. Barrister & Principal, 2004.
- POPPER, K. R. *Bída historicismu*. Oikoymenh, 2000.
- POPPER, K. R. *Logika vědeckého bádání*. Oikoymenh, 1997.
- PROCHÁZKA, M. a HRBATA, Z. *Romantismus a romantismy. Pojmy, proudy, kontexty*. Karolinum, 2005.
- READ, H. *Kunst der Kunstkritik*. Gütersloh, 1963.
- On-line katalogy knihoven

KDT/800 Multimediální aspekty současného výtvarného umění – předmět obecný

doc. Mgr. A. Pavel Mrkus

[zpět na přehled předmětů](#)

Předmět Multimediální aspekty současného výtvarného umění si klade za cíl zpřístupnit pluralitu a heterogenitu umění dvacátého i dvacátého prvního století, včetně nástupu "nových" médií a přimět studenty vnímat zejména období poslední třetiny dvacátého století a počátku dvacátého prvního století v širších kontextech jako logické vyústění sociálních, politických a ekonomických aspektů své doby.

Kurz se zaměřuje na:

- Sledování impulsů a globálních trendů vyrůstajících jak z kultury západní, tak z transformujícího se postkomunistického prostředí střední a východní Evropy, i kultur mimoevropských.
- Reflexi vývoje umění především ve středoevropském regionu a problematiku spojenou s tímto geografickým a kulturním fenoménem. Zabývá se vymezením, identitou a současnou sebereflexí tohoto regionu a uměním jednotlivých jeho zemí, střetem internacionálních a lokálních trendů a tradic.
- Rozvoj schopnosti orientace v současném českém výtvarném dění a zařazením jeho představitelů do středoevropského, evropského a světového kontextu.
- Nástup nových médií a sledování jejich stále sílícího vlivu na podoby současného umění.
- Definování širších souvislostí mezi dějinami výtvarného umění a přesahy do oblasti sociologie, filosofie, politiky, kulturní antropologie, gender studies a dalších disciplín.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření výzkumné a umělecké práce každého studenta. Je zakončen odevzdáním seminární práce a její obhajobou v rámci kolokviální zkoušky.

Literatura základní:

- BEHNKE, Ch.; KASTELAN, C.; KNOLL, V. a WUGGENING, U. *Art in the Periphery of the Center*. Sternberg Press, 2016.
- BORGDORFF, H., PETERS, P. a PINCH, T.: *Dialogues between Artistic Research and Science and Technology Studies*. Routledge, 2019.
- BOURRIAUD, N. *Altermodern*. Tate, London, 2009.
- BOURRIAUD, N. *PostProduction*. Tranzit Praha, 2004. ISBN 80-903452-0-4.
- FLUSSER, V. *Do universa technických obrazů*. Praha, 2001.
- FOSTER, H.; Krausová, R.; YVE-ALAIN, B. a BUCHLOH, B. *Umění po roce 1900*. Slovart, 2007.
- GREENBERG, B.; FERGUSON, B. W. a NAIRNE, S. *Thinking about Exhibitions*. Routledge, 1996.
- JAMESON, F. *Postmodernismus neboli kulturní logika pozdního kapitalismu*. Praha, 2016.
- JENKINS, H. *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. NYU Press, 2006.
- KOL. AUTORŮ. *Dějiny českého výtvarného umění V. 1939-1958*. Academia, 2005.
- KOL. AUTORŮ. *Dějiny českého výtvarného umění VI / 1-2. 1958-2000*. Academia, 2007.
- MARINCOLA, P. (ed.). *Curating Now: Imaginative Practice / Public Responsibility*. Philadelphia, 2001.
- McLUHAN, H. M. *Člověk, média a elektronická kultura*. Jota s.r.o., Brno. 2000.
- McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím*. Praha: Odeon, 1991.
- PACHMANOVÁ, M. *Věrnost v pohybu*. OWP, 2001.
- POSPISZYL, T. *Asociativní dějepis umění. Poválečné umění napříč generacemi a médii (koláž, intermediální a konceptuální umění, performance a film)*. Tranzit, 2014.
- POSPISZYL, T. (ed.). *Před obrazem, Antologie americké výtvarné teorie a kritiky*. OSVU, Praha, 1998.
- RUSNÁKOVÁ, K. *História a teória mediálneho umenia na Slovensku*. VŠVU, Afad Press, 2006.
- VODRÁŽKA, M. *Výtvarné umění a jeho subverzivní role v období normalizace*. Centrum pro dokumentaci totalitních režimů, 2019.
- WADE, G. *Curating in the 21st Century*. Wallsall, 2000.
- ZUIDERVAART, L. *Umění a sociální transformace. Pravda, autonomie a společenské makrostruktury*. FUD UJEP, Ústí nad Labem, 2015.

Literatura doporučená:

- ECO, U. *Interpretácia a nadinterpretácia*. Archa, 1995.
- GREEN, R. *Internet Art*. Thames and Hudson, 2004.
- HEIM, M. *The Metaphysics of Virtual Reality*. Oxford University Press, 1994. ISBN null.
- JANOŠČÍK, V. *Nespavost*. UMPRUM, 2018.
- LUMLEY, R. *The Museum Time Machine*. Routledge, London, 1988.
- PAUL, Ch. *Digital Art*. Thame& Hudson, London, 2003.
- SANDELL, R. *Museums, Prejudice and the Reframing of Difference*. Routledge, London, 2006.
- TURCLE S. *Life on the Screen: Identity in the Age of the Internet*. Simon & Schuster, 1997.
- WEINBERGER, D. *Everything Is Miscellaneous: The Power of the New Digital Disorder*. Times Books, 2007.
- WEINTRAUB, L. *Art on the Edge and Over: Searching for Art's Meaning in Contemporary Society 1970s - 1990s*. Art Insights, 1997.
- WILLIAMS, R. a NEWTON, J. H. *Visual Communication: Integrating Media, Art and Science*. Routledge, 2007.
- On-line katalogy knihoven

KDT/802 Cizí jazyk – Centrum jazykové přípravy Pedagogické fakulty – předmět povinný, oborový

[více info](#)

[zpět na přehled předmětů](#)

Kurz Cizí jazyk je zaměřen na precizaci stávajících znalostí a komunikačních schopností posluchače doktorského studijního programu v anglickém jazyce.

Zvláštní důraz je v něm kladen na prohlubování slovní zásoby v oblasti odborné terminologie, konverzaci a frazeologii.

Jeho náplň je zároveň založena na překladové rovině a konsekventním seznamování doktorandů s aktuálními informacemi ze studovaného oboru.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního projektu každého studenta. Je zakončen kolokviální zkouškou sestávající z prezentace odborného příspěvku, představení dizertačního projektu a překladu odborného textu.

Literatura základní:

- DAVIES, P. A. *Oxford Bookworms Factfiles: Information Technology*. Oxford University Press, 2002.
- HARRISON, R. *Headway Academic Skills*. Oxford University Press, 2007.
- MCCARTHY, M. a Ó DELL, F. *Academic Vocabulary in Use*. Cambridge University Press, 2007.
- MURPHY, E. *English Vocabulary in Use*. Cambridge University Press, 2001.
- MURPHY, E. *Grammar in Use*. Cambridge University Press, 1997.
- NELSON, G. *English: An Essentials Grammar*. Routledge, 2001.
- O' DELL, F. *English Panorama, Level 1*. Cambridge University Press, 1997.
- O' DELL, F. *English Panorama, Level 2*. Cambridge University Press, 1998.
- RAIMES, A. *Grammar Troublespot Student's Book*. Cambridge University Press.
- SEAL, B. *Academic Encounters: Reading, Study Skills and Writing-Human Behaviour*. Cambridge University Press, 1997.

Literatura doporučená:

- BIERUT, M. *79 Short Essays on Design*. Princeton Architectural Press, 2007.
- BROWN, J. K. *Making Culture Visible*. Routledge, 2005.
- GANS, H. J. *Popular Culture and HighCulture: An Analysis and Evaluation of Taste*. Basic Books, 1999.
- HARRISON, J. E. *Ancient Art & Ritual*. Kessinger Publishing, 1996.
- MIRZOEFF, N. *An Introduction to Visual Culture*. Routledge, 2002.
- PAUL, Ch. *Digital Art*. Thame& Hudson, London, 2003.
- WADE, G. (ed.). *Curating in the 21st Century*. Walsall, Wolverhampton, 2000.
- WILLIAMS, R. a NEWTON, J. H. *Visual Communication: Integrating Media, Art and Science*. Routledge, 2007.
- On-line katalogy knihoven

KDT/803 Vizuální komunikace – předmět povinný, obecný

předmět je potřeba splnit nejpozději ve 2. ročníku

prof. Mgr. Michal Koleček, Ph.D.

[zpět na přehled předmětů](#)

Tematický blok Vizuální komunikace je zaměřen na kodifikaci vizuálních symbolů éry informatiky a na proces komunikace mezi globalizovanou společností a celou škálou aktuálních podob současného technického obrazu. Předmět Vizuální komunikace v rámci doktorského studia zhodnocuje psychologické, rétorické, kognitivní, sémiotické, narativní a etické aspekty percepce zrakového vjemu, ale zároveň zahrnuje veškeré oblasti současné vizuální kultury: typografii, grafický design, fotografii, videoart a interaktivní média. Posluchači prozkoumávají způsob, jakým myšlenkové procesy pracují s dílčími znaky vizuálního výrazu a stávají se stavebními pilíři výjevu – obrazové informace. Mechanismy sdílení vizuální informace jsou v rámci tohoto celku nahlíženy z perspektivy historických souvislostí, osobního zaujetí, technické (technologické) determinace a obecného kulturního povědomí.

Kurz je založen na přednáškových blocích a na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního výzkumu každého studenta. Vybraná přednášková témata budou každoročně přizpůsobována konkrétní skupině doktorandů a tématům jejich doktorského výzkumu. Garant předmětu zároveň přizve k přednáškám další odborníky z akademického prostředí či z praxe a jejich výstupy i následnou diskusi bude moderovat. Výběr expertů (akademiků z jiných VŠ, umělců, designérů, kurátorů) je tedy v gesci garanta předmětu, který je zároveň předsedou oborové rady a garantem celého studijního programu. Na základě tématu vybrané přednášky studenti sepiší seminární práci, kterou obhájí během zkoušky.

Literatura základní:

- ARNHEIM, R. *Art and Visual Perception. A Psychology of the Creative Eye*. Bercley, 1974.
- ARNHEIM, R. *Visual Thinking*. Berkeley University of California Press, 1972.
- BERTRAND, I. *Media Research. Methods: Audience, Institutions, Texts*. Palgrave Macmillian, 2004.
- BORGDORFF, H.; PETERS, P. a PINCH, T. *Dialogues between Artistic Research and Science and Technology Studies*. Routledge, 2019.
- BROWN, J. K. *Making Culture Visible*. Routledge, 2005.
- ELKINS, J. *Proč lidé pláčou před obrazy*. Academia, 2007.
- ELKINS, J. *Visual Studies (A Sceptical Introduction)*. Routledge, 2000.
- FLUSSER, V. *Do univerza technických obrazů*. OSVU, 2001.
- HANÁKOVÁ, P. *Výzva perspektivy. Obraz a jeho divák od malby quatrtrocenta k filmu a zpět*. Praha, Academia, 2008. ISBN 80-200-1625-6.
- KALINA, P. *Umění a mystika*. Academia, 2013.
- KESNER, L. (ml.). *Vizuální teorie: Současné anglo-americké myšlení o výtvarných dílech*. H + H, 1997.
- LESTER, M. *Visual Communication*. Wadsworth, 2005.
- MIRZOEFF, N. *An Introduction to Visual Culture*. Routledge, 2002.
- NAVAS, E. *Art, Media Design, and Postproduction. Open Gidelines on Appropriation and Remix*. H+H, 1997.
- NIJHOLT, A. (ed.). *Brain Art. Brain-Computer Interfaces for Artistic Expression*. Springer, 2019.
- PROKOP, D. a PŮTOVÁ, B. *Kultura, esteticky, umění*. Malá Skála, 2014. ISBN 978-80-86776-12-5.
- SCHULZ, W. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Karolinum, 2005.
- SMITH, K. (ed.) a MORIARTZ, S. (ed.). *Handbook of Visual Communication Theory, Methods, and Media*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 2004.
- ŠVANTNER, M.; KARLÁ, M. a ŠEDIVCOVÁ, K. *Sémiotické marginálie. Mezi epistemologií, estetikou a politikou*. Togga, 2019.
- VOLEK, E. *Znak, funkce, hodnota*. Paseka, 2004.
- WILLIAMS, R. *Visual Communication: Integrating Media, Art, and Science*. Lawrence Erlbaum Associates, 2007.

Literatura doporučená:

- BOLTON, R. (ed.). *Contest of Meaning: Critical History of Photography*. MIT Press, 1989.
- CAGE, J. *Color and Meaning*. Berkeley, 2000.
- CRARY, J. *Suspensions of Perception (Attention, Spectacle, and Modern Culture)*. MIT Press, 2001.
- GREEN, R. *Internet Art*. Thames and Hudson, 2004.
- HOLLY, A. a MOXEY, K. (edit.). *Art Historz, Aesthetics, Visual Studies*. Sterling & Francine Art Institute, 2002.
- JENKINS, H. *Textual poachers: Television Fans and Participatory Culture (Studies in Culture and Communication)*. Routledge, 1992.
- KESSNER, L. *Muzeum umění v digitální podobě*. Argo a NG, 2000.
- KUNCZIK, M.: *Základy masové komunikace*. Karolinum, 1995.
- PAUL, Ch. *Digital Art*. Thames and Hudson, 2015.
- On-line katalogy knihoven

KDT/804 Současný středoevropský grafický design – předmět oborový

doc. Mgr. Anna Vartecká, Ph.D. / doc. ak. mal. Michal Slejška

zpět na přehled předmětů

Existují určitá, historickými okolnostmi podmíněná specifika středoevropské kulturní tradice? Jakou roli sehrávaly (a sehrávají) zdejší intelektuální kruhy? Jaké funkce (informační, společenské, ideologické, estetické?) plní grafický design? V čem se nároky kladené na středoevropský grafický design 20. a 21. století odlišují od potřeb požadovaných ve zbytku světa, pokud je možné o takovýchto odlišnostech v éře globalizace hovořit? Jak se při konstituci předválečného a poválečného středoevropského grafického názoru projevovaly většinové politické názory, respektive levicové preference a pretence představitelů státní moci? Selhala avantgarda a stali se její zástupci tvářemi oficiální politické propagandy? Rezignuje současný grafický design na domácí tradici? Přeorientoval se díky digitálním technologiím, změnám společenských paradigmat a spolu s nástupem sociálních sítí a online platforem na globalizačně (komerční) vizualitu? Jaké je jeho nové poslání? Takovými a mnoha dalšími okruhy se zabývá diskusní tematický blok Současný středoevropský grafický design, jehož výstupem jsou eseje a doktorské kolokvium vymezené nastíněným teoretickým diskursem.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícími tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního výzkumného projektu každého studenta. **Volba vyučujícího je podmíněna zaměřením doktoranda (doc. ak. mal. Michal Slejška – aktuální tendence grafického designu; doc. Mgr. Anna Vartecká, Ph.D. - dějiny grafického designu)**

Literatura základní:

- ALLEN, T. *Solving Critical Design Problems*. Routledge, 2018.
- AYNSLEY, J. *Century of Graphic Design, A: Graphic Design Pioneers of the 20th Century*. Mitchell Beazley, 2001.
- BEECH, A.; MACKAY, R. a WITGEN, R. *Cold War / Cold World*. MIT Press, 2019.
- BENNETT, A. a HELLER, S. *Design Studies: Theory and Research in Graphic Design*. Allworth Press, 2001.
- BEECH, A.; MACKAY, R. a WITGEN, R. *Language and Possible Worlds*. The MIT Press, 2020.
- BIERUT M. (ed.); HELLER S. (ed.); DRENTTEL W. (ed.) a DK HOLLAND (ed.): *Looking Closer: Critical Writings on Graphic Design*. Allworth Press, 2006.
- BOYL, B. L. M.: *Interactions for Designers. How To Make Things People Love*. Routledge, 2018.
- DE BARTOLO, C.; SPIEKERMANN, E. a COLES, S. *Explorations in Typography*. 101 Editions, 2016.
- FOSTER, H.; KRAUSOVÁ, R.; BOIS, Y. A. a BUCHLOH, B.: *Umění po roce 1900*. Slovart, 2007.
- HUBATOVÁ-VACKOVÁ, L.; PACHMANOVÁ, M. a PEČÍNKOVÁ, P. (eds.). *Věci a slova. Umělecký průmysl, užité umění a design v české teorii a kritice 1870-1970*. UMPRUM, Praha, 2014.
- KOLESÁR, Z. *Kapitoly z dějin designu*. AAAD, Praha, 2004.
- KOLESÁR, Z. *Kapitoly z dějin grafického dizajnu*. Bratislava, 2006.
- KRYSINNSKI, M. J. *The Art of Type and Typography. Explorations in Use and Practice*. Routledge, 2017.
- MASON, D. *Materials, Process, Print: Creative Ideas For Graphic Design*. Laurence King, 2007.
- McQUISTON, L. *Graphic Agitation*. Phaidon Press, 2006.
- McQUISTON, L. *Graphic Agitation 2*. Phaidon Press, 2007.
- MÜLLER-BROCKMANN, J., MÜLLER-BROCKMANN, S. *History of the Poster / Geschichte des Plakates / Histoire de l'aff*. Phaidon, 2006.
- PELCL, J. *Český design 1995-2000*. Prostor, 2001.
- WALTON, R. *The Big Book of Graphic Design*. Harper Collins, 2007.
- SOLPERA, J. *Klasifikace typografických písem latinských*. Revolver Revue 77, 2009.
- STUDIO NAJBRT. *Život, štěstí, překvapení*. Torst, 2007.
- ŠULA, T. *Ambientní média v reklamě*. UTB, 2017.
- ŽIŽEK, S. *Mluvil tu někdo o totalitarismu?* Tranzit, 2007.

Literatura doporučená:

- HOPTMAN, L. a POSPISZYL, T. (eds.). *Primary Documents. A Sourcebook for Eastern and Central European Art since the 1950's*. MOMA, 2002.

- JUDLOVÁ, M. *Ohniska znovuzrození. České umění 1956-1963*. Praha, GHMP, 1994.
- KALOMPVÍ, L. *Společenské proměny v čase socialistického experimentu: K sociálním dějinám v letech 1945-1969*. Academia Praha, 2007.
- LIPOVETSKÝ, G. *Paradoxní štěstí*. Praha: Prostor, 2007. ISBN 978-80-7260-184-4.
- POMAJZLOVÁ, A. (ed.). *Expresionismus a české umění 1905-1927*. NG, 1994.
- ROUSOVÁ, H. (ed.). *Vademecum moderního umění v Čechách a na Moravě*. Gallery, 2002.
- ŠVÁCHA, R. a PLATOVSKÁ, M. *Dějiny českého výtvarného umění V, 1939-1958*. Praha, Academia, 2005.
- ŠVÁCHA, R. a PLATOVSKÁ, M. *Dějiny českého výtvarného umění VI, 1958-2000*. Praha, 2007.
- On-line katalogy knihoven

KDT/805 Úloha obrazové informace v éře informatiky a globalizace – předmět oborový

prof. Mgr. Zdena Kolečková, Ph.D.

[zpět na přehled předmětů](#)

Předmět Úloha obrazové informace v éře informatiky a globalizace má charakter převážně teoretické reflexe okruhů, které v sobě obsahují též potenciál inspiračního zdroje doktorandovy umělecké tvorby:

1. Vizuální informace a krize tradičních demokratických hodnot.
2. Vizuální informace a míra znejistění jejího konzumenta v éře elektronických médií.
3. Vizuální informace a sociální síť.
4. Vizuální informace, virtuální realita a simulákra.
5. Vizuální záznamy aktuálních témat:
 - Identita / krize identity / ztráta soukromí v éře kamerových systémů, odposlechů mobilních zařízení, nanokamer a internetového trollení.
 - Podmíněnost společenského statutu jedince jeho sebe prezentací a hodnocením na sociálních sítích.
 - Spotřební společnost / popkultura / reklama.
 - Kult těla / medializace intimity.
 - Genealogie a dosah virtuálního světa: postfakta a postpravda 2. dekády 21. století v politice a médiích.
 - Pokles akceschopnosti a koncentrovanosti v záplavě možností a populistických nabídek.
 - Média / ideologie / politická ekonomie a kultura v éře globalizace.
 - Multietnicita a názorová pluralita.

Náplň tohoto předmětu prozkoumává, třídí a hodnotí proces konzumace, analýzy a osvojení (participace) diváka na různých formách obrazových zpráv odehrávajících se v intencích postindustriálního civilizačního modelu.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního projektu každého studenta.

Literatura základní:

- BARHES, R. *Světlá komora*. Agite Press, 2005.
- BATCHEN, G. *Obraz a diseminace. Za novou historii pro fotografii*. AMU Praha, 2017.
- BOLTON, R. (ed.). *Contest of Meaning. Critical History of Photography*. MIT Press, 1989.
- CUBITT, S. *On Video Culture*. Routledge, 1991.
- GOMBRICH, E. H. *The Uses of Images Studies in the Social Function of Art and Visual Communication*. Phaidon Press, 1998.
- KUNCZIK, M. *Základy masové komunikace*. Karolinum, 1995.
- LIPOVETSKY, G. *Éra prázdnoty*. Prostor, 1998.
- LIPOVETSKY, G. *Paradoxní štěstí*. Prostor, 2007.
- MARIEN, M. W. *Photography*. Prentice Hall, 2006.
- McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. Odeon, 1991.
- NAVAS, E. *Art, Media Design, and Postproduction. Open Guidelines on Appropriation and Remix*.
- NIJHOLT, A. (ed.). *Brain Art. Brain-Computer Interfaces for Artistic Expression*. Springer, 2019.
- OWENS, C. *Beyond Recognition, Representation, Power and Culture*. Berkeley University of California Press, 1992.
- SCHULZ, W. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Karolinum, 1998.
- SWAN, L. J. *Art Information and the Internet*. Routledge, London, 2005. Routledge, 2018.
- TIERNEY, T. *Abstract Space: Beneath the Media Surface*. Taylor and Francis, 2007.
- WIGGINS, E. B. *The Discursive Power of Memes in Digital Culture. Ideology, Semiotics and Intertextuality*. Routledge, 2019.
- WILLIAMS, R. a NEWTON, J. H. *Visual Communication: Integrating Media, Art, and Science*. Routledge, 2007.
- WILSON, E. *Smysl lidské existence a náš vnitřní konflikt*. Argo, Dokořán, 2016.

Literatura doporučená:

- BERTRAND, I. *Media Research. Methods: Audience, Institutions, Texts*. Palgrave Macmillian, 2004.
- BORDEN, I.; HALL, T. a MILES M. (ed.). *The City Cultures Leader*. Routledge, 2003.
- FISKE, J. *Understanding Popular Culture*. Routledge, 1989.
- FOUCAULT, M. *Myšlení vnějšku*. Herman & synové, 1996.
- FOUCAULT, M. *Sen a obraznost*. Dauphin, 1995.
- WALLIS, B. (ed.). *Blasted Allegories – An Anthology of Writings by Contemporary Artists*. The New Museum of Contemporary Art, 1995.
- WOOD, A. *Digital Encounters*. Routledge, 2007.
- On-line katalogy knihoven

KDT/806 Fotografie a současné umění – předmět oborový

doc. Mgr. Michaela Thelenová

[zpět na přehled předmětů](#)

Tematický blok Fotografie a současné umění se zaměřuje na detailní analýzu soudobých uměleckých trendů a reflexi signifikantních fotografických přístupů. Tyto aktivity se odehrávají jak v teoretické, tak v umělecké a umělecko-kritické rovině. Zvláštní pozornost je věnována kontextualizaci české fotografie v rámci evropského a světového kulturního prostoru.

Předpokládá se spolupráce s prestižními českými výstavními a sbírkovými institucemi i přímá kooperace s odbornými periodiky a online platformami.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního projektu každého studenta.

Literatura základní:

- ANDEĚL, J. *Česká fotografie 1840-1950*. KANT, 2003.
- BARTHES, R. *Světlá komora*. Agite Press, 2005.
- BATCHEN, G. *Obraz a diseminace. Za novou historii pro fotografii*. AMU Praha, 2017.
- BIRGUS, V. a VOJTĚCHOVSKÝ, M. *Česká fotografie 90. let*. KANT, 1998.
- BIRGUS, V. a SCHEUFLER, P. *Fotografie v českých zemích 1839-1999*. Grada, 1999.
- BOLTON, R. (ed.). *Contest of Meaning: Critical Histories of Photography*. MIT Press, 1989.
- BUDDEUS, H. *Zobrazení bez reprodukce. Fotografie a performance v českém umění sedmdesátých let 20. století*. UMPRUM, 2017
- CÍSAŘ, K. *Abeceda věcí: Poznámky k modernímu a současnému umění*. VŠUP, 2015.
- CÍSAŘ, K. (ed.). *Co je to fotografie?* Hermann & synové, 2004.
- COTTON, Ch. *The Photography as Contemporary Art*. Thames & Hudson, 2009.
- DVOŘÁK, T. *Epitemiologie (nových) médií*. NAMU, 2019. ISBN N.
- DVOŘÁK, T. *Fotografie, socha, objekt*. AMU, 2017.
- ELKINS, J. *Proč lidé pláčou před obrazy*. Academia, 2007.
- FLUSSER, V. *Do univerza technických obrazů*. OSVU, 2001.
- FLUSSER, V. *Za filosofií fotografie*. Praha, 1994.
- FRIZOT, M. *New History of Photography*. Könemann, 1998.
- GROVIER, K. *Art since 1989*. Thames & Hudson, 2015.
- LARUELLE, F. *The Concept of Non Photography*. MIT Press, 2018.
- MALÁ, O. a SRP, K. *České umění v 90. letech*. GHMP, 1998.
- MARIEN, M. W. *Photography*. Prentice Hall, 2006.
- MLČOCH, J. a Birgus, V. *Akt v české fotografii*. KANT, 2000.
- PACHMANOVÁ, M. *Věrnost v pohybu*. OWP, Praha, 2001.
- SILVERIO, R. *Nefotografie, neslova*. NAMU, 2017.
- SILVERIO, R. *Postmoderní fotografie*. AMU Praha, 2007.
- SONTAGOVÁ, S. *O fotografii*. Paseka, 2002.
- ŠVÁCHA, R. a PLATOVSKÁ, M. (eds.). *Dějiny českého výtvarného umění VI (1958-2000)*. Academia, 2007.

Literatura doporučená:

- BOURRIAUD, N. *Postprodukce*. Praha: Tranzit, 2004. ISBN 80-903452-0-4.
- GROSENICKOVÁ, U. *Ženy v umění 20. a 21. století*. Taschen / Slovart, 2004.
- JONES, A. *The Feminism and Visual Culture Reader*. Routledge London, 2003.
- LÉVY, P. *Kyberkultura*. Karolinum, 2000.
- ROSSENBLUM, N. *A World History of Photography*. Abaville Press, 1989.
- On-line katalogy knihoven

KDT/807 Nové technologie v designérské tvorbě – předmět oborový

prof. ak. arch. Jan Fišer

[zpět na přehled předmětů](#)

Tematický blok Nové technologie v designérské tvorbě seznamuje doktorandy s aktuálním děním na pomezí designu, vizuální komunikace, počítačové simulace a modelování i interaktivních technologií. Naznačuje a mapuje způsob, jakým dochází k zakomponování virtuální reality, bio- a nano-technologií do systémů, které spoluutvářejí architekturu novodobé vizuální informace. Absolutorium kurzu posluchači umožňuje analyzovat a vyhodnotit sociokulturní a socioekonomický rámec současných designérských aktivit i předvídat jejich další směřování a participovat na vývoji této dynamicky se rozvíjející tvůrčí oblasti. Zvláštní důraz bude kladen i na otázku ekologického dopadu a trvalé udržitelnosti industriální/řemeslné produkce podmiňující designérskou produkci a také Fair-Trade otázce a hodnotě lidské práce.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření výzkumné a umělecké práce každého studenta.

Literatura základní:

- AAV, M. a STRITZLER-LEVINE, N. (eds.). *Finnish Modern Design. Utopian Ideals and Everyday Realities. 1930-1997*. Yale University Press, 1998.
- AXEL, N.; COLOMINA, B.; HIRSCH, N.; VIDOKLE, A. and WIGLEY, M. (eds.). *Superhumanity. Design of the Self*. The University of Minnesota, 2018.
- BÚRDEK, B. E. *Design: Geschichte, Theorie und Praxis der Produktgestaltung*. DuMont, 1991.
- CLARKSON, J. (ed.) a ECKERT, C. (ed.). *Design process Improvement: A review of current practice*. Springer, 2005.
- CLARC, A. *Design Anthropology. Object Culture in the 21st Century*. Springer, 2011.
- FIELL, Ch. (ed.) and FIELL, P. (ed.). *Designing the 21st Century*. Taschen, 2001.
- GUZIK, H. (ed.). *Bydlet spolu. Kolektivní domy v českých zemích a Evropě ve 20. století*. Arbor Vitae, 2017.
- HAUFFE, T. *Design*. Laurin King, 1998.
- HAYS, K. M. *Architectural Ethnography. Atelier Bow-Wow*. Sternberg Press, 2017.
- HOFFMAN A. R. *Sketching as Design Thinking*. Routledge, 2019.
- KOUDELKOVÁ, D. *Subjective x Objective / Jiří Pelcl x design*. ERA Brno, 2006.
- RILEYOVÁ, N. *Dějiny užitého umění: vývoj užitého umění a stylistických prvků od renesance do postmoderní doby*. Slovart, 2004.
- PAPANÉK, V. *Design for the Real World: Human Ecology and Social Change*. Thames and Hudson, 1992.
- PELCL, J. *Český design 1995-2000*. Prostor, 2001.
- RHEINGOLD, H. *Virtual Reality: The Revolutionary Technology of Computer-Generated Artificial Worlds – and How It Promises to Transform Society*. Simon & Schuster, 1992.
- SPARKEYOVÁ, P. *Století designu: Průkopníci designu 20. století*. Slovart, 1999.
- STERLING, B. *Shaping Things*. MIT Press, 2005.
- VAŠKO, I. *Architektúra pohyblivého obrazu*. UMPRUM, 2014.
- WHITFORD, F. *Bauhaus*. Rubato, 2015.

Literatura doporučená:

- CÍSAŘ, K.; PACHMANOVÁ, M. a PETIŠKOVÁ, T. *Dějiny umění XII*. Euromedia Group, 2002.
- ELLUL, J. *The Technological Society*. Vintage, 1967.
- HEIDEGGER, M. *The Question Concerning Technology and Other Essays*. Harper Perennial, 1982.
- JOHNSON, S. A. *Interface Culture: How New Technology Transforms the Way We Create and Communicate*. Perseus Books Group, 1999.
- KLEINMAN, D. L. *Science and Technology in Society: From Biotechnology to the Internet*. Blackwell Publishing Limited, 2005.
- MUMFORD, L. *Myth of the Machine: Technics and Human Development*. Harvest Books, 1971.

- TURNER, M. (ed.). *The Artful Mind: Cognitive Science and the Riddle of Human Creativity*. Oxford University Press, 2006.
- On-line katalogy knihoven

KDT/808 Socializační aspekty designu – předmět oborový

doc. PhDr. Tomáš Pavlíček, Ph.D.

[zpět na přehled předmětů](#)

Předmět Socializační aspekty designu je zaměřen na akcelerující proces komunikace mezi současnou společností, designem a vizuálním uměním. Součástí tohoto odborného bloku přednášek je seznámení posluchačů s galerijním a muzejním provozem (orientovaným na prezentaci a sbírkové fondy designu) i etablování nových, dynamických forem prezentace artefaktů. Oblast socializace designu je v kursu zkoumána především z hlediska teoretického, nabyté vědomosti ale zároveň přispívají k osvojení praktických zásad, postupů a dovedností nezbytných k organizování prezentace a propagace.

Tematické okruhy:

- Autor – producent současného artefaktu současného designu.
- Galerie, muzeum, veletrh – prostor pro prezentaci současného designu.
- Prezentace designu v online prostředí.
- PR, marketing, sebeprezentace / prezentace značky.
- Vizuální identita značky.
- Kurátor – distributor (mediátor) současného designu.
- Společnost – konzument současného designu.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření výzkumné práce každého studenta.

Literatura základní:

- ALLEN, T. *Solving Critical Design Problems*. Routledge, 2018.
- ARNHEIM, R. *Visual Thinking*. Berkeley University of California Press, 1969.
- AXEL, N.; COLOMINA, B.; HIRSCH, N.; VIDOKLE, A. a WIGLEY, M. (eds.).: *Superhumanity. Design of the Self*. The University of Minnesota, 2018.
- BENJAMIN, W. *Dílo a jeho zdroj*. Odeon, 1979.
- BIERUT, M. *79 Short Essays on Design*. Princeton Architectural Press, 2007.
- CLARC, A. *Design Anthropology. Object Culture in the 21st Century*. Springer, 2011.
- GREENBERG, B.; FERGUSON, B. W. a NAIRNE, S. *Thinking about Exhibitions*. Routledge, 1996.
- HANÁKOVÁ, P. *Výzva perspektivy. Obraz a jeho divák od malby quattrocenta k filmu a zpět*. Praha, Academia, 2008. ISBN 80-200-1625-6.
- HUBATOVÁ-VACKOVÁ, L.; PACHMANOVÁ, M. a PEČÍNKOVÁ, P. (eds.). *Věci a slova. Umělecký průmysl, užité umění a design v české teorii a kritice 1870-1970*. UMPRUM, Praha, 2014.
- KESNER, L. *Muzeum umění v digitální době*. Argo a NG Praha, 2000.
- KESNER, L. (ed.). *Vizuální teorie*. H+H, 2005.
- KOLEČKOVÁ, Z. a KOLEČEK, M. (eds.). *Design Ústí. Ústí nad Labem*, 2015.
- MARINCOLA, P. (ed.). *Curating now: Imaginative Practice / Public Responsibility*. Philadelphia Exhibitions Initiative, 2001.
- MICHL, J. *Tak nám prý forma sleduje funkci. Sedm úvah o designu vůbec a o chápání funkcionalismu zvlášť*. UMPRUM, 2003.
- MILLER, D. C. a SALKING, N. J. *Handbook of Research Design and Social Measurement*. Sage Publications, 2002.
- MIRZOEFF, N. *An Introduction to Visual Culture*. Routledge, 2002.
- OREND, R. J. *Socialization and Participation in the Arts*. Americans for the Arts, 1989.
- PACHMANOVÁ, M. (ed.). *Ex-pozice. O vystavování muzejních sbírek umění, designu a architektury*. UMPRUM, 2018.
- PETROVÁ, S. *České sklo*. UMPRUM, 2018.
- ROBERTS, B. *Art, Design and Capital since the 1980s. Production by Design*. Routledge, 2019.
- WADE, G. (ed.). *Curating in the 21st Century*. Walsall, Wolverhampton, 2000.

Literatura doporučená:

- BROWN, J. K. *Making Culture Visible*. Routledge, 2005.
- FISKE, J. *Understanding Popular Culture*. Routledge, 1989.
- GANS, H. J. *Popular Culture and HighCulture: An Analysis and Evaluation of Taste*. Basic Books, 1999.
- HELLER, S. (ed.) a VIENNE, V. (ed.). *Citizen Designer: Perspectives on Design Responsibility*. Allworth Press, 2003.
- KOL. AUTORŮ. *Umění v dialogu s veřejností*. Brno, 1999.
- WILLIAMS, R. a NEWTON, J. H. *Visual Communication: Integrating Media, Art and Science*. Routledge, 2007.
- On-line katalogy knihoven

KDT/809 Tradiční materiály a současný design – předmět oborový

prof. ak. mal. Jaroslav Prášil

[zpět na přehled předmětů](#)

Kurs Tradiční materiály a současný design je založen na kritickém přístupu k tradičním materiálům a jejich aplikaci ve všech disciplínách současného užitého umění. Obsah tohoto tematického celku je zaměřen na kulturní, politické, ekonomické, technologické a intelektuální předpoklady, které spoluutvářejí aktuální trendy v užití tradičních materiálů v současném užitém umění, designu a architektuře. Součástí tematického bloku je i obecně-historický a filosofický diskurs.

Dílčí témata:

- Design, užité umění a materiálová praxe.
- Přírodní materiály, řemeslo a individualita tvůrce.
- Materiálové konotace v angažovaném designu - "recycling" a "green" design.
- Mechanické opracování povrchu tradičních materiálů prostřednictvím digitálních technologií.
- "Opovrhované" materiály - zpracování surovin stojících na pokraji zájmu užitého umění.
- Lokálně frekventované materiály jako součást kulturního dědictví.
- Exotické přírodní materiály v éře postkolonialismu a globalizace.
- Užitě umění, řemeslo a design jako slohotvorný a sociotvorný fenomén.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního projektu každého studenta.

Literatura základní:

- ČAPEK, J. *Umění přírodních národů*. Dauphin, 1996.
- DILNOT, C. a BOZTEPE, S. *Design and the Creation of Value*. Bloomsbury, 2017.
- ECO, U. *Umění a krása ve středověké estetice*. Argo, 1998.
- FILIP, J. *Umělecké řemeslo v pravěku*. Společnost přátel starožitností, 1941.
- FLETCHER, K.; ST. PIERRE, L. a THAM, M. *Design and Nature*. Routledge, 2019.
- FRASER, D. *Primitive Art*. Doubleday, 1962.
- HLAVÁČEK, J. *Umění je to, co dělá život zajímavější než umění (jak praví r. f.)*. Artefakt, 1999.
- HOFFMAN, A. R. *Sketching as Design Thinking*. Routledge, 2019.
- HONZÍK, K. *Tvorba životního slohu: Stati o architektuře a užitkové tvorbě vůbec*. Horizont, 1976.
- KROUPA, J. *Umělci, objednavatelé a styl: Studie z dějin umění*. Barrister & Principal, 2006.
- KULKA, T. *Umění a falzum*. Academia, Praha, 2004. ISBN 80-200-0954-X.
- KULKA T. *Umění a kýč*. Torst, 2000.
- MOLDAN, B. *Podmaněná planeta*. Praha, 2009. ISBN 978-80-246-1580-6.
- MORANT, H. de. *Dějiny užitého umění*. Odeon, 1983.
- PETRÁŇ, J. *Dějiny hmotné kultury I/1-2*. Praha, 1985.
- REUBENS, R. *Holistic Sustainability Though Craft-Design Collaboration*. Routledge, 2019.
- RILEYOVÁ, N. *Dějiny užitého umění: vývoj užitého umění a stylistických prvků od renesance do postmoderní doby*. Slovart, 2004.
- ROUSOVÁ, H. A *(bs)trakce. Čechy mezi centry modrnosti 1918-1950. Nejen o vztazích volného a užitého umění*. UMPRUM, 2016.
- THOMAS, K. L. (ed.). *Material Matters: Architecture and Material Practice*. Routledge, 2006.

Literatura doporučená:

- GANS, H. J. *Popular Culture and HighCulture: An Analysis and Evaluation of Taste*. Basic Books, 1999.
- HARRISON, J. E. *Ancient Art & Ritual*. Kessinger Publishing, 1996.
- JAMESON, F. *Postmodernismus neboli kulturní logika pozdního kapitalismu*. Praha, 2016.
- MANNING, B. *Evolution, Genesis, Terra, Galaxy, Botanica, Glass*. Work in Progress, Nizozemsko, 2003.
- McDERMOTT, C. *Design: The Key Concept*. Routledge, 2007.

- MOKREJŠ, A. *Umění? a k čemu?* Praha, 2002. ISBN 80-7254-199-4.
- On-line katalogy knihoven

Cílem předmětu je zasadit konkrétní disertační projekty do jim příslušných filosofických kontextů. Pro každý jednotlivý disertační projekt bude v rámci individuálních konzultací určen specifický filosofický kontext a jemu příslušná filosofická literatura. Filosofické kontexty konkrétního výzkumného tématu budou mít zpravidla dvojí povahu: tematickou a/nebo metodologickou.

1. Tematický kontext bude určen tam, kde badatelské téma bude přímo zasahovat do nebo se alespoň dotýkat nějakého konkrétního filosofického tématu. Tematická vazba může být přímá (doktorský projekt se přímo váže k nějaké filosofické otázce, což lze očekávat v minimu případů), nebo nepřímá (filosofické téma přináší interdisciplinární doplněk či kontrast k danému doktorskému projektu).
2. Metodologický kontext bude stanoven v těch případech, kdy badatelský projekt bude přímo vyvolávat epistemologické, hermeneutické či etické filosofické otázky. Tyto otázky se mohou vztahovat k průběhu výzkumu uměním i povaze výsledného narativu disertační práce.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního projektu každého studenta. Podle volby doktorand*ek bude kurs ukončen individuální obhajobou ústně nebo písemně prezentovaných tezí.

Literatura základní:

- CAZEAUX, C. *Art, Research, Philosophy*. Routledge, 2017.
- DELEUZE, G. a GUATTARI, F. *Co je filosofie?* Praha: OIKOYMENH, 2001.
- GADAMER, H.-G. *Pravda a metoda I a II*. Praha: Triáda, 2010 a 2011.
- PETŘÍČEK, M. *Moderní svět v zrcadle literatury a filosofie*. Praha: Herrmann a synové, 2012.
- PETŘÍČEK, M. *Myslet obrazem*. Praha: Herrmann a synové, 2009.
- VAŠÍČEK, Z. *Jak se dělají filosofie*. Praha: Triáda, 2012.

Literatura doporučená:

- ALEXANDER, J. *Experimental philosophy: an introduction*. Polity, 2012.
- BRAQUE, G. *Zápisky a rozhovory*. Praha: Arbor Vitae, 1999. ISBN: 80-901964-6-2.
- CORBUSIER, L. *Kdysi a potom*. Praha: Arbor Vitae, 2004. ISBN: 80-86300-37-4.
- DALY, C. *An Introduction to Philosophical Methods*. Toronto: Broadview Press, 2010.
- DUBUFFET, J. *Dusivá kultura*. Praha: Herrmann a synové, 1998. EAN: 9788023825435.
- GARFINKEL, H. *Studies in Ethnomethodology*. Prentice-Hall: Englewood Cliffs, 1967.
- HIRSCH H. G. (et al). *Handbook of Transdisciplinary Research*. Dordrecht: Springer, 2008.
- KLEE, P. *Kunst-lehre: Nauka umění*. Praha: Togga, 2010. ISBN: 978-80-87258-17-0.
- KNOBE, J. a NICHOLS, S. (eds.): *Experimental Philosophy*. Oxford: OUP, 2008.
- MONDRIAN, P. *Lidem budoucnosti. Studie k neoplasticismu*. Praha: Triáda, 2002. ISBN: 80-86138-31-3.
- NEWMAN, B. *Umělec – kritik*. Praha: Arbor Vitae, 2004. ISBN: 80-86300-18-8.
- PICHA, M. *Kdyby chyby: epistemologie myšlenkových experimentů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2011.
- POPPER, K. *Logika vědeckého bádání*. Praha: OIKOYMENH, 1997.
- ROUAULT, G. *O umění a životě*. Praha: Arbor Vitae, 2000. ISBN: 80-86300-05-6.
- SHAPIRO, M. J. *Studies in Trans-Disciplinary Method. After the Aesthetic Turn*. Oxon: Routledge, 2013.
- WEBER, M. *Metodologie, sociologie a politika*. Praha: OIKOYMENH, 2009.
- WESCHLER, L. *Seeing Is Forgetting the Name of the Thing One Sees*. Berkeley: University of California Press, 2009. ISBN-13: 978-0520256095.

KDT/820 Teorie vizuálních oborů – předmět obecný

doc. Mgr. Kateřina Dytrtová, Ph.D.

[zpět na přehled předmětů](#)

Předmět Teorie vizuálních oborů se zabývá teoretickým zázemím vizuálních oborů a tvorbou významu vizuálního či audiovizuálního díla. Charakterizuje odlišnosti jednotlivých symbolických systémů: obrazového, jazykového, zvukového a tělesně gestického. Vztahy mezi obrazovým a jazykovým symbolickým systémem sleduje v konceptech dvou „obratů k jazyku“ (Rorty) a v „obratu k obrazu“ (Mitchell). Dochází k závěru, že daný způsob symbolizace a medializace vytvaroval skutečnost svými prostředky, a proto žádná neutrální skutečnost neexistuje. Jazyk a obraz chápe jako formu lidského jednání a dílo jako souvislost vytvořených funkčních vztahů. Jejich sémantika je generována z kontextu vybudované výkladové soustavy, protože prvek a jeho roli lze verifikovat pouze v rámci určité teorie. V důsledku toho pak činí závěry k chápání aktuálních témat, například k nástupu umělé inteligence, která pracuje s trénovacími sadami blíže neurčených obrazů ovšem účelově vybranými slovy. Otevírá se zde otázka, jak se takto trénovaný stroj vlastně propracovává ke skutečnosti, a jestli umělá inteligence může vytvářet „umění“ v dosavadním slova smyslu. Metodou předmětu je konceptová analýza.

Literatura základní:

- AGOSTINHO, G. a RATAJ, J. *Digitální technologie v hudební tvorbě pro akustické nástroje*. Praha: AMU, 2017.
- DVOŘÁK, T. et al. *Fotografie, socha, objekt*. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2017.
- DVOŘÁK, T. et al. *Epistemologie (nových) médií*. Praha: AMU, 2018.
- DYTRTOVÁ, K. *Metafora a médium*. Ústí nad Labem: FUD UJEP, 2019.
- DYTRTOVÁ, K. *Galerijní animace: obraz a text*. Ústí nad Labem: FUD UJEP, 2021.
- DYTRTOVÁ, K. *Galerijní animace: tělo a prostor*. Ústí nad Labem: FUD UJEP, 2024.
- GOODMAN, N. *Jazyky umění. Nástin teorie symbolů*. Praha: Academia, 2007.
- CHARVÁT, M. *O nových médiích, modularitě a simulaci*. Praha: Togga, 2017.
- KULKA, T. a CIPORANOV, D. (eds.). *Co je umění. Texty angloamerické estetiky 20. století*. Praha: FF UK, 2010.
- MANOVICH, L. *Jazyk nových médií*. Praha, Karolinum, 2018.
- MIRZOEFF, N. *Úvod do vizuální kultury*. Praha: Academia, 2012.
- MITCHELL, W. J. T. *Teorie obrazu: eseje o verbální a vizuální reprezentaci*. Praha: Karolinum, 2016.
- PEREGRIN, J. *Obrat k jazyku: druhé kolo (Jazyk, myšlení a svět v názorech postanalytických filosofů)*. Praha: FILOSOFIA, 1998.

Literatura doporučená:

- GOODMAN, N. *Způsoby světutvorby*. Bratislava: Archa, 1996.
- GUŠTAR, M. a SYROVÝ, V. *Malý slovník základních pojmů z hudební akustiky a hudební elektroniky*. Praha: AMU, 2016.
- HLAVÁČKOVÁ J. a Vojtěchovský M. (eds.). *Zvuky, kódy, obrazy*. Praha: ArtMap, 2020.
- KVASZ, L. *Instrumentální realismus*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2015.
- POSPISZYL, T. *Konec malby*. In: ŠEVČÍK, Jiří (ed.). *České umění 1980-2000. Texty a dokumenty*. Praha: AVU 2011.
- PEREGRIN, J. *Filosofie a jazyk*. Praha: Triton, 2003.
- PETŘÍČEK, M. *Myšlení obrazem, průvodce současným filosofickým myšlením pro středně pokročilé*. Praha: Herrmann a synové, 2009.
- RATAJ, M. (ed.). *Zvukem do hlavy*. Praha: AMU, 2012.
- ROSS, A. *Zbývá jen hluk. Naslouchání dvacátému století*. Praha: Argo, Dokořán, 2011.
- SLAVÍK J. et al. *Tvorba jako způsob poznávání*. Praha: Univerzita Karlova – Karolinum, 2013.
- STURKEN, M. a CARTWRIGHT L. *Studia vizuální kultury*. Praha: Portál 2009.

- SZTOMPKA, P. *Vizuální sociologie. Fotografie jako výzkumná metoda*. Praha: SLON 2008.
- TICHÝ, V.; KREJČA, T. a ZVĚŘINA, P. *Scelovací prostředky*. Praha: AMU, 2017.
- WEIBEL, P. *Postmediální situace*. In: ŠEVČÍK, Jiří (ed.). *České umění 1980-2000. Texty a dokumenty*. Praha: AVU 2011, s. 437-442.

KDT/821 Výběrový předmět – předmět oborový

[zpět na přehled předmětů](#)

Během studia může studující, jehož projekt se svou specializací vymyká obsahu nabízených předmětů FUD UJEP, požádat o vykonání zkoušky u vybraného externisty. Podá žádost se zdůvodněním, jménem a curriculum zkoušejícího a s anotací daného předmětu před začátkem akademického roku, ve kterém studující chce daný předmět absolvovat. Oborová rada posoudí přijatelnost obsahu předmětu. Je vhodné, aby zkoušející byl docent nebo profesor daného oboru.

KDT/825 Digitální média a současné umění – předmět oborový

doc. Mgr. David Kořínek

[zpět na přehled předmětů](#)

Kurz představuje paralely mediálního umění posledních desetiletí s koncepty promýšlení na poli filozofie a mediálních studií. Hledání paralel představuje interdisciplinární způsob uvažování o současném umění. Mediální umění je zde vnímáno ve svém vývoji od počátku devadesátých let (novomediální umění ve vztahu k rané kyberkultuře) po současnost (postinternetové umění, posthumanismus). Filozofické koncepty jsou představeny především ve vztahu k revizi poststrukturalismu, spekulací o realismu a materialitě a možnostem různých verzí akcelerationismu.

Umění je v kurzu vnímáno jako metoda paralelní k myšlení, ne jako ilustrace filozofických konceptů. Historická osa je doplňována analýzami konkrétních uměleckých děl z hlediska strategií estetických (výrazové prostředky digitálního umění) a percepčních (instalace, technické možnosti).

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření výzkumné či umělecké práce každého studenta.

Literatura základní:

- BOURRIAUD, N. *Altermodern*. Tate, 2009.
- BOURRIAUD, N. *Postprodukce*. Tranzit, 2004. ISBN 80-903452-0-4.
- CORNELL, L. a HALTER, E. (eds). *Mass Effect Art and the Internet in the Twenty-First Century*. The MIT Press, 2015. ISBN: 9780262029261
- DVOŘÁK, T. *Epistemologie (nových) médií*. NAMU, 2019. 978-80-7331-494-1.
- KHOLEIF, O. (ed.). *You Are Here—Art After the Internet*. Manchester, London: Cornerhouse, SPACE, ISBN 978-0-9569571-7-7.
- MAGID, V. *Ozvěny špatného smíchu. Postinternetové umění a kulturní průmysl*. In: *Sešit pro umění a příbuzné zóny 17*. VVP AVU, s. 67–96. ISSN1802-8918.
- MANOVICH, M. *Jazyk nových médií*. Karolinum, 2018. ISBN 9788024629612.
- VIERKANT, A. *Objekt obrazu po internetu*. In: *Sešit pro umění a příbuzné zóny 17*. VVP AVU, 2021. s. 99–119. ISSN1802-8918.

KDT/846 Postprodukce, socializace participace a edukace v současném umění – předmět obecný

doc. Mgr. Kateřina Dytrtová, Ph.D.

[zpět na přehled předmětů](#)

Předmět se zabývá teoretickým zázemím participačních, socializačních a edukačních strategií jako důležitou složkou postprodukčního procesu, kdy je mluveno a uvažováno o umění.

Komunikační funkce umění způsobuje, že rekonstrukce významu díla není soukromý počín. Tedy ač mluvíme o interpretační šíři, je nutné stanovit její meze. Tento předmět vyhledává nástroje analýzy díla, které pomáhají dohodnout, kdy je „tvorby významu“ díla plytká, nebo dokonce chybná, a to jak na straně konstrukce díla tvůrcem, tak na straně rekonstrukce vnímatelem díla. Protože umění je disciplína, která záměrně generuje mnohoznačné objekty a destabilizuje konvenční znakové systémy, tyto inovativní odchylky se neustále prověřují a komunikují. Při takto záměrně otevřené situaci se jako jediný víceméně stabilní prvek zajišťující „společenství myslí“ jeví konvenční znaky se vžitým, tradovaným významem. Jedná se o notace fonematickou, matematickou (algebraickou), geometrickou a hudební. Všechny odchylky od této konvence, ve které ale probíhá verifikace, je nutné společně vyjednávat, dorozumět se o nich. To je obsahem myšlení a komunikace nad dílem. Předmět se zabývá tím, jak je děláno dílo, jak je rozuměno dílu, jakou úlohu sehrál kontext, jaká sociální vrstva dílo vnímá a jak aktivně a účinně se tento proces odehrává.

Literatura základní:

- BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál, 1998.
- BOURRIAUD, N. *Postprodukce*. Praha: Tranzit, 2004.
- BYSTRICKÝ, J. a MUCHA, I. *K filosofii médií*. Praha: 999 Pelhřimov, 2007.
- DOLEŽEL, L. *Heterocosmica. Fikce a možné světy*. Praha: Karolinum UK, 2003.
- DYTRTOVÁ, K. *Galerijní animace: obraz a text*. Ústí nad Labem: FUD UJEP, 2021.
- DYTRTOVÁ, K. *Galerijní animace: tělo a prostor*. Ústí nad Labem: FUD UJEP, 2024.
- GARDNER, H. *Dimenze myšlení. Teorie rozmanitých inteligencí*. Praha: Portál, 1999.
- KULKA, T. *Umění a jeho hodnoty. Logika umělecké kritiky*. Praha: Argo, 2019.
- KULKA, T. a CIPORANOV, D. (eds.). *Co je umění. Texty angloamerické estetiky 20. století*. Praha: FF UK, 2010.
- PACHMANOVÁ, M. (ed). *Ex-pozice. O vystavování muzejních sbírek umění, designu a architektury*. Praha: UMPRUM, 2018.
- PEREGRIN, J. *Význam a struktura*. Praha: OIKOYMENH, 1999.
- ŘEBÍKOVÁ, B. *Poučení estetický postoj. Estetika současného umění*. Praha: Togga, 2020.
- SLAVÍK, J. et al. *Tvorba jako způsob poznávání*. Praha: Univerzita Karlova – Karolinum, 2013.
- ŠEDÁ, K. *UNES-CO aneb divadýlko pro turisty*. Český Krumlov: Egon Schiele Art Centrum; Praha: Národní galerie, 2019.
- ZUIDERVAART, L. *Umění a sociální transformace: pravda, autonomie a společenské makrostruktury*. Ústí nad Labem: FUD UJEP, 2015.

Literatura doporučená:

- BARTLOVÁ, M. *Skutečná přítomnost. Středověký obraz mezi ikonou a virtuální realitou*. Praha: Argo, 2012, 2013.
- BENEDICTOVÁ, R. *Kulturní vzorce*. Praha: Argo, 1999.
- CASSIRER, E. *Filozofie symbolických forem I. Jazyk*. Praha: Oikoymenh, 1996.
- ECO, U. *Meze interpretace*. Praha: Karolinum, 2005.
- FULKOVÁ, M.; HAJDUŠKOVÁ, L. a SEHNALÍKOVÁ, V. *Galerijní a muzejní edukace 1*. Praha: PF UK, 2012. UMPRUM, 2012.
- GEERTZ, C. *Interpretace kultur*. Praha: Slon 2000.
- KLEIN, Perry D. *The Challenges of Scientific Literacy: From the viewpoint of second-generation cognitive science*. In: International Journal of Science Education. 28:2-3, 143-178. 2007. ISSN: 0950-0693 (Print)

1464-5289 (Online) Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/tsed20>. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/09500690500336627>

- MERLEAU – PONTY, M. *Svět vnímání*. Praha: OIKOYMENH, 2008.
- NAVRÁTIL, O. *Zelené ostrovy. České umění ve věku environmentalismu 1960-2000*. Brno: MU, 2017.
- NAVRÁTIL, O. *Řečiště a vlna. České umění a environmentální problematika na počátku 21. století*. Brno: MU, 2020.
- POSPISZYL, T. *Asociativní dějepis umění*. Praha: Tranzit, 2014.
- SVATOŇOVÁ, K. *Odpoutané obrazy: archeologie českého virtuálního prostoru*. Praha: Academia, 2013.
- ZUSKA, V. *Mimésis – fikce – distance, k estetice XX. století*. Praha: Triton 2002.

KDT/852 Aktuální trendy současné vizuální kultury – výtvarné umění v kontextu ostatních uměleckých žánrů i mimouměleckých přesahů – předmět obecný

prof. Mgr. Zdena Kolečková, Ph.D.

[zpět na přehled předmětů](#)

Autorka koncepce studijního předmětu Aktuální trendy současné vizuální kultury – výtvarné umění v kontextu ostatních uměleckých žánrů i mimouměleckých přesahů si klade za cíl přizpůsobit se individuálním plánům těch studentů doktorského oboru Vizuální komunikace, kteří se v dizertačním projektu jakkoli dotýkají problematiky volného výtvarného umění. V souladu s dílčími přesahy zájemců se zabývá mezioborovým dialogem a náznaky ukročení směrem do dalších společenskovedních disciplín. Oblast vizuální kultury v těchto souvislostech vnímá jako široce rozprostřené pole aktuálních tendencí, připravených pro celou škálu interpretačních rovin. Vymezení rámcového obsahu tohoto předmětu se průběžně proměňuje v souladu s nejaktuálnějším vývojem výtvarného umění, komunikačních/informačních technologií a nově publikovanými tituly. Důraz je přitom kladen na aktivní přístup studentů, jejich konfrontaci s reálnými uměleckými díly i samostudium, a to včetně rozboru vybraného zahraničního publikačního výstupu. Možné je propojení teoretického rámce předmětu s vlastními tvůrčími uměleckými aktivitami.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního výzkumu každého studenta.

Literatura základní:

- BARTHES, R. *Světla komora*. Archa, Bratislava, 1994. ISBN 80-86603-28-8.
- BISHOP, C. *Installation art: a critical history*. 2005. ISBN 978-1854375186.
- BOURRIAUD, N. *Altermodern*. Tate, London, 2009.
- BOURRIAUD, N. *Postprodukce: kultura jako scénář: jak umění nově programuje současný svět*. Praha: Tranzit, 2004. ISBN 80-903-4520-4.
- BOURRIAUD, N. *Relational Aesthetic*. Paris: Les Presse Du Reel, 1998. ISBN 2840660601.
- CIPORANOV, D. a KULKA, T. (eds.). *Co je umění?* Pavel Mervart, Praha, 2010. ISBN 978-80-87378-46-5.
- CÍSAŘ, K. (ed.). *Co je to fotografie?* Hermann & synové, 2004.
- DE LA BOÉTIE, É. *Rozprava o dobrovolném otroctví*. Praha: Rybka Publishers, 2011. ISBN 80-87067-27-7.
- E-FLUX JOURNAL (ed.). *The Internet Does Not Exist*. Berlin: Sternberg Press, 2015.
- FLUSSER, V. *Do univerza technických obrazů*. OSVU, 2001.
- FOSTER, H. *Umění po roce 1900: modernismus, antimodernismus, postmodernismus*. Praha: Slovart, 2010. ISBN 80-7209-952-3.
- GOODMAN, N. *Jazyk umění. Nástin teorie umění*. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1519-8.
- HAN, B.-CH. *Vyhořelá společnost*. Praha: Rybka Publisher, 2016. ISBN 978-80-87950-05-0.
- HOPTMAN, L. (ed.) a POSPISZYL, T. (ed.). *Primary Documents: A Sourcebook for Eastern and Central European Art since the 1950s*. MOMA, 2002.
- HORÁČEK, R. *Umění bez revolucí? Proměny soudobého výtvarného umění*. Barrister & Principal, 2015. ISBN 978-80-7485-066-0.
- HUSSERL, E. a PATOČKA, J. *Idea fenomenologie: a dva texty Jana Patočky k problému fenomenologie*. Praha: Oikymenh, 2001. ISBN 80-729-8023-8.
- IRWIN (ed.). *East Art Map, Contemporary Art and Eastern Europe*. London: Afterall Books, 2006. ISBN 979-1846380051.
- JANOŠČÍK, V. *Objekt*. Praha: Kvalitář s.r.o., 2015. ISBN 80-260-8639-0.
- KESNER, L. *Muzeum umění v digitální podobě*. Argo a NG, 2000.
- KESNER, L., (ed.). *Vizuální teorie: současné angloamerické myšlení o výtvarných dílech*. Jinočany: H&H, 2005. ISBN 80-7319-054-0.
- KOLEČEK, M. *Ze středu ven. Umění regionů 1985 - 2010*. FUD UJEP, 2014. ISBN 978-80-7414-786-9.
- KULKA, T. *Umění a kýč*. Praha: TORST, 2000. ISBN 978-80-7215-128-2.
- LINDAUROVÁ, L. *Mezera. Mladé umění v Česku 1980 - 2014*. Praha: CJCH, 2014. ISBN 978-80-905-317-34.

- LIPOVETSKY, G. *Éra prázdnoty. Úvahy o současném individualismu*. Praha: Prostor, 2008. ISBN 978-80-7260-190-5.
- LIPOVETSKY, G. *Globalizovaný západ*. Praha: Prostor, 2012. ISBN 978-80-7260-265-0.
- LIPOVETSKY, G. *Paradoxní štěstí*. Praha: Prostor, 2007. ISBN 978-80-7260-184-4.
- LIPOVETSKY, G. *Říše pomíjivosti*. Praha: Prostor, 2010. ISBN 978-80-7260-229-2.
- LIPOVETSKY, G. *Soumrak povinnosti*. Praha: Prostor, 2011. ISBN 978-80-7260-237-7.
- MANOVICH, L. *The Language of New Media*. The MIT Press, 2001.
- MASŁOWSKI, N. a ŠUBRT, J. *Kolektivní paměť. K teoretickým otázkám*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2689-5.
- McLuhan, M. *Člověk, média a elektronická kultura*. Jota, 2000.
- MERLEAU-PONTY M. *Svět vnímání*. Praha, OIKOYMENH, 2008. ISBN 978-60-7298-287-5.
- MERLEAU-PONTY M. *Viditelné a neviditelné*. Praha, 2004.
- O'DORETHY, B. *Uvnitř bílé krychle*. Praha: Tranzit, 2014. ISBN 80-87259-30-6.
- PACHMANOVÁ, M. *Věrnost v pohybu*. OWP, Praha, 2001.
- PETŘÍČEK, M. *Myšlení obrazem: průvodce současným filosofickým myšlením pro středně pokročilé*. ISBN 978-80-87054-18-5.
- PETŘÍČEK, M. *Úvod do současné filozofie*. Praha, 1997.
- POSPÍŠIL, T. *Asociativní dějepis umění*. Praha: Tranzit, 2014. ISBN 978-80-87259-28-3.
- SONTAG, S. *O fotografii*. Praha: Paseka, 2002. ISBN 80-718-5471-9.
- STURKEN, M. a CARTWRIGHT, L. *Studia vizuální kultury*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-55-1.
- ŠEVČÍK, J.; MORGANOVÁ, P.; NEKVINDOVÁ, T. a SVATOŠOVÁ, D. *České umění 1980–2010*. VVP AVU, 2011. ISBN 978-80-87108-27-7.
- WIGGING, E. B. *The Discursive Power of Memes in Digital Culture. Ideology, Semiotics and Intertextuality*. Routledge, 2019.

Literatura doporučená:

- BISHOP, C. *Artificial Hells, Participatory Art and the Politics of Spectatorship*. Verso, New York, 2012.
- BRADLEY, W. a ESCHE, Ch. (eds.). *Art and Social Change*. Tate Publishing, London, 2007.
- DANTO, A. C. *After the end of art: contemporary art and the pale of history*. Afterall Books, London, 2014.
- DJURIĆ, D. a ŠUVAKOVIĆ M. (ed.). *Impossible Histories, Historical Avant-gardes, Neo-avant-gardes and Post-avant-gardes in Yugoslavia, 1918-1991*. Cambridge – London, 2003.
- LACY S. (ed.). *Mapping the Terrain*. New Genre Public Art. Bay Press, Seattle, 1994.
- OWENS, C. *Beyond Recognition, Representation, Power, and Culture*. University of California Press, Princeton University Press 1997, 1994.
- PIOTROWSKI, P. *Art and Democracy in Post-Communist Europe*. Reaction books, London, 2012.
- THOMPSON, N. *Seeing Power. Art and Activism in the 21st Century*. Melville House, 2014.
- WALLIS, B. (ed.). *Art after Modernism. Rethinking Representation*. The New Museum of Contemporary Art, New York, 1984.
- WALLIS, B., T. M. *Art After Modernism, Rethinking Representation*. David R. Godine Publisher, 1995.
- ZÁLEŠÁK, J. *Apocalypse Me*. FAVU VUT, 2016.
- ZÁLEŠÁK, J. *Umění spolupráce, VVP-AVU, Praha*. Brno, Masarykova univerzita, 2011.
- ZUIDERVAART, L. *Art in Public, Politics, Economics and Democrati Culture*. Cambridge University Press, 2011.
- On-line katalogy knihoven

KDT/853 Kurátorské strategie – prezentace, kontextualizace a interpretace uměleckého díla – předmět oborový

prof. Mgr. Michal Koleček, Ph.D.

zpět na přehled předmětů

Aktuální kurátorské strategie jsou jedním z klíčových nástrojů, jejichž prostřednictvím dochází ke zprostředkování současné umělecké produkce. Prostor kurátorské práce zahrnuje široké pole aktivit a postupů, které se zaměřují na kooperaci v rámci samotné produkce artefaktu, na jeho kontextualizaci v rozšířeném poli výstavních projektů, a také na interpretační či socializační procesy realizované formou teoretické reflexe či edukativních strategií. Studijní předmět Kurátorské strategie – prezentace, kontextualizace a interpretace uměleckého díla se zaměřuje

na definování určujících metodologických konceptů tohoto stále ještě poměrně mladého oboru, které jsou spojeny především s obdobím po roce 1989. V jeho rámci dochází k analýze základních kurátorských tendencí, představení určujících kurátorských osobností i rozboru konkrétních kurátorských výstavních výkonů. Neditnou součástí tohoto studijního předmětu je kombinace tvůrčí výzkumné činnosti v oblasti sledovaného oboru – Kurátorských studií – a tvůrčích praktických aktivit, realizovaných ve formě dílčích výstavních výstupů. Součástí zkoušky může být i vlastní kurátorský projekt studenta.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního výzkumného projektu každého studenta.

Literatura základní:

- BEHNKE, Ch.; KASTELAN, C.; KNOLL, V. a WUGGENING, U.: *Art in the Periphery of the Center*. Sternberg Press, 2016.
- BISHOP, C. *Artificial Hells, Participatory Art and the Politics of Spectatorship*. Verso, New York, 2012.
- BOURRIAUD, N. *Altermodern*. Tate, London, 2009.
- BOURRIAUD, N. *PostProduction*. Tranzit Praha, 2004. ISBN 80-903452-0-4.
- BRADLEY, W. a ESCHE, CH. (eds.). *Art and Social Change*. Tate Publishing, London, 2007.
- BUTLER, C. (ed.). *From Conceptualism to Feminism: Lucy Lippard's Numbers Shows 1969-74*. Afterall Books, London, 2012.
- CRIPPA, E. (ed.). *Exhibiton, Design, Participation: 'an Exhibit' 1957 and Related Projects*. Afterall Books, 2016.
- D'ALLEVA, A. *Methods & Theories of Art History*. Londýn, 2005.
- DANTO, A. C. *After the end of art: contemporary art and the pale of history*. Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 1997.
- DECTER, J. a DRAXLER, H. (eds.). *Exhibiton as Social Intervention: 'Culture in Action' 1993*. London: Afterall Books, 2014.
- DEUTSCHE, R. *Evictions: Art and Spatial Politics*. MIT Press, Cambridge, 1996.
- DJURIĆ, D. a ŠUVAKOVIĆ, M. (ed.). *Impossible Histories, Historical Avant-gardes, Neo-avant-gardes and Post-avant-gardes in Yugoslavia, 1918-1991*. Cambridge – London, 2003.
- E-FLUX JOURNAL (ed.). *The Internet Does Not Exist*. Berlin: Sternberg Press, 2015.
- E-FLUX. *What is Contemporary Art?* Sternberg Press, Belín, 2010.
- ENWEZOR, O. (ed.). *Democracy Unrealized, Documenta 11_Platform 1*. Kassel, 2002.
- FOSTER, H. *The return of the real: the avant-garde at the end of the century*. MIT Press Cambridge, Mass, 1996.
- GOODMAN, N. *Jazyk umění. Nástin teorie umění*. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1519-8.
- GREENBERG, R. (ed.). *Thinking about Exhibitions*. New York, 2000.
- JANOŠČÍK, V. *Objekt*. Praha: Kvalitář s.r.o., 2015. ISBN 80-260-8639-0.
- KESNER, L. ml. (ed.). *Vizuální teorie*. H+H, Praha, 1998.
- KULKA, T. a CIPORANOV, D., (eds.). *Co je umění, Texty angloamerické estetiky 20. století*. Pavel Mervart, 2011.
- KRAUSS, R. *Perpetual Inventory*. MIT Press, Cambridge – London, 2010.

- KWON, M. *One Place After Another, Site Specific Art and Locational Identity*. MIT Press: Cambridge, 2002.
- LACY, S. (ed.). *Mapping the Terrain*. New Genre Public Art. Bay Press, Seattle, 1994.
- MARINCOLA, P. (ed.). *Curating now: Imaginative Practice / Public Responsibility*. Philadelphia, 2001.
- OWENS, C. *Beyond Recognition, Representation, Power, and Culture*. University of California Press, Princeton University Press 1997, 1994.
- POSPISZYL, T. *Asociativní dějepis umění*. Praha: Tranzit, 2014.
- POSPISZYL, T. *Před obrazem*. Praha, 1998.
- PEJIĆ, B. *Gender Check. Femininity and Masculinity in the Art of Eastern Europe*. Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig, 2009.
- RATTEMAYER, Ch. (ed.). *Exhibiting the New Art: 'Op Losse Schroeven' and 'When Attitudes Become Form' 1969*. Afterall Books, 2010.
- ŠEVČÍKOVÁ, J. a ŠEVČÍK J. *Texty, VVP-AVU*. Tranzit, 2010.
- WALLIS, B. a TUCKER, M. *Art After Modernism, Rethinking Representation*. David R. Godine Publisher, 1995.
- ZABEL, I. *Contemporary Art Theory*. JRP/Ringier, Zurich, 2012.
- ZÁLEŠÁK, J. *Umění spolupráce, VVP-AVU, Praha*. Brno, Masarykova univerzita, 2011.
- ZUIDERVAART, L. *Art in Public, Politics, Economics and Democrati Culture*. Cambridge University Press, 2011.
- ZUIDERVAART, L. *Umění a sociální transformace. Pravda, autonomie a společenské makrostruktury*. FUD UJEP, Ústí nad Labem, 2015.

Literatura doporučená:

- ALTSHULER, B. (ed.). *Biennials and Beyond, Exhibitions that Made Art History: 1962-2002*. Phadion, 2013.
- ALTSHULER, B. (ed.). *Salon to Biennial: Exhibitions that Made Art History: 1863-1959*. London, Phaidon, 2008.
- ARHEIM, R. *Art and Visual Perception, A Psychology of the Creative Eye*. University of California Press, 1974.
- BENJAMIN, W. *Dílo a jeho zdroj*. Praha. Odeon, 1976.
- BROOKS, A. *Postfeminism, Cultural Theory, and Cultural Forms*. Routledge, 1997.
- CÍSAŘ, K. (ed.). *Co je to fotografie?* Hermann & synové, Praha, 2004.
- DERIEUX, F. *Individual Methodology*. JRP-Ringier, Zurich, 2007.
- FOSTER, H. *Recodings – Art, Spectacle, Cultural Politics*. Bay Press, Seattle, 1993.
- GROSENICK, U. (ed.). *Women Artists in 20th and 21st Century*. Koln, 2000.
- HLAVÁČEK, L. *Umělecké dílo ve veřejném prostoru*. Praha, 1997.
- IRWIN (ed.). *East Art Map, Contemporary Art and Estern Europe*. London: Afterall Books, 2006. ISBN 979-1846380051.
- KESNER, L. *Muzeum umění v digitální době*. Argo a NG Praha, 2000.
- KOLEČEK, M. *Framing of Art*. Fakulta užitého umění a designu, UJEP, 2007.
- KORECKÝ, D. *Médium kurátor: Role kurátora v současném českém umění*. Praha: Agite/Fra, 2009. ISBN 978-80-86603-513.
- KRAVAGNA, Ch. *Projekt Practice International*.
- KROUPA, J. *Metody dějin umění: Metodologie dějin umění 2*. Masarykova univerzita, 2010.
- OBRIST, H. U. *Stručná teorie kurátorství*. Kutná Hora, GASK, 2012.
- PACHMANOVÁ, M. *Věrnost v pohybu, hovory o feminismu, dějinách a vizualitě*. One Woman Press, Praha, 2001.
- PEJIĆ, B. a ELLIOTT, D. *After the Wall. Art and Culture in Post-Communist Europe*. Moderna Museet, Stockholm, 1999.
- SCHUBERT, K. *The Curator's Egg: The Evolution of the Museum Concept From the French Revolution to the Present Day*. London, 2009.
- STEINER, B.; KORALOVA, I. a SCHÄFER, J. *Kulturelle Teritorien*. Walter König, Köln, 2005.
- ŠEVČÍK, J.; MORGANOVÁ, P.; NEKVINDOVÁ, T. a SVATOŠOVÁ, D. (eds.). *České umění 1980-2010: Texty a dokumenty*. Praha, AVU, 2011.
- SKUPINOVÝ PROJEKT E-FLUX. *Skupinový projekt e-flux*.

- WADE, G. (ed.). *Curating in the 21st Century*. Walsall, Wolverhampton, 2000.
- WALLIS, B. (ed.). *Blasted Allegories – An Anthology of Writings by Contemporary Artists*. The New Museum of Contemporary Art, 1995.
- ZABEL, I. *projekt Atlas of Transformation*.
- On-line katalogy knihoven

KDT/854 Postmodern Originality and Appropriation Art with Special Focus on the Art of Central European Region – předmět oborový

M.A. János György Szoboszlai, Ph.D.

[zpět na přehled předmětů](#)

The lecture briefly introduces the historical context of the terms of pre-modern and modern original and originality in the arts, as well as provides definitions and explanations for the terms as copy, perfect copy, remake, fake, reminiscence, allusion, reference, parody, borrowing, imitation, plagiarism, epigon, repetition, remix and multiplication, copyright, and the problematic of mechanical and digital multiplications and applications.

The lecture describes and analyzes study cases selected from the art of the seventies and eighties in US as Sherrie Levine, Cindy Sherman, Richard Prince or Ed Ruscha; and introduces the post-structuralist and post-modernist theories related to the artistic practice and term of appropriation art by R. Barthes, B. Buchloh, A. C. Danto, H. Foster, R. Krauss, C. Owens, P. Schjeldahl, S. Zizek.

Lecture also introduces a semiotic model for the process of appropriation as artistic concept and practice. The model contains a system of signs and signifiers that builds a multi-level construction which also functions as artistic method.

And finally the lecture attempts to apply the previously introduced model in cases of art in Central European region in the eighties and nineties as Neue Slowenische Kunst, Mladen Stilinovic, Gabor Bachman, Sanja Ivekovic, Ion Grigorescu, Jozef Robakowski, Janos Kosa, etc. The aim of the lecture is to demonstrate how artistic concepts, methods and practices are innovated within the rapidly changing political, economic and technological environment.

Kurz je založen na individuálních i skupinových konzultacích s vyučujícím tak, aby v maximální možné míře vycházel vstříc partikulárním potřebám a tematickému zaměření disertačního projektu každého studenta.

Literatura základní:

- BARTHES, R. *"The Death of the Author" in. Image, Music, Text.* Fontana Press, 1977.
- BUCHLOCH, B. *Allegorical Procedures: Appropriation and Montage in Contemporary Art.* In Artforum, 1982.
- BUSKIRK, M. *The Contingent Object of Contemporary Art.* MIT Press, 2003.
- DANTO, A. C. *Beyond the Brillo Box – The Visual Arts in Post-historical Perspective.* Farrar, Strauss, Giroux, New York, 1992.
- KLINGER, L. S. *Where is the Artist?* Art Journal, Summer, 1991.
- MARZORATI, G. *Art in the (Re)MAKING.* Art News, 1986.
- NELSON, R. S. *Appropriation" edited by Robert S. Nelson and Richard Shiff.* Critical Terms for Art History, University of Chicago Press, 1996.
- OWENS, C. *Sherrie Levine at A M Artworks.* Art in America, 1982.
- SHIFF, R. *Originality.* Sidney press, 1996.
- SCHJELDAHL, P. *Shermanettes.* Art in America, 1982.
- SINGERMAN, H. *Seeing Sherrie Levine.* October 67, 1994.
- ŽIŽEK, S. *Why are Laibach and NSK not Fascist?* M'ARS V 3,4 Ljubljana, 1993.

Literatura doporučená:

- DANTO, A. C. *Art after the end of Art.* Artforum, 1993.
- GREENBERG, C. *Avant Garde and Kitsch.* Partisan Review, Autumn, 1939.
- BARENTS, E. *Cindy Sherman.* Cindy Sherman, Amsterdam, 1982.
- BARTHES, R. *Camera Lucida: Reflections on Photography.* Hill and Wang, New York, 1983.
- BARTHES, R. *Le Degre zero de l'écrite.* Paris, 1957.
- BARTHES, R. *Mithologies.* Hill and Wang, New York, 1972.
- BAUDRILLARD, J. *Le Système des objects.* Gallimard, Paris, 1968.
- BAUDRILLARD, J. *Simulations.* New York, 1989.
- BENJAMIN, W. *The Author as Producer.* Reflections, Harcourt Brace Jovanovich, 1978.

- BEYOND TRADITIONAL AESTHETICS. *Beyond Traditional Aesthetics*. ICA – London, 1991.
- BOURDIEU, P. a HAACKE, H. *Free Exchange*. Stanford University Press, 1995.
- BUCHLOCH, B. *Figures of Authority, Ciphers of Regression – Notes on the Return of Representation in Europe Painting*. October, No. 16, 1981.
- BUCHLOCH, B. *The Museum and the Monument: Daniels Buren's Les Couleurs*.
- BUREN, D. *The Function of an Exhibition*. Studio International, 1973.
- BUREN, D. *The Function of the Museum*. Artforum, 1973.
- BUREN, D. *The Function of the Studio*. October: The First Decade 1976-1986, 1987.
- BURGIN, V. *The End of Art Theory – Criticism and Postmodernity*. Macmillan, London, 1986.
- CRIMP, D. *The Photographic Activity of Postmodernism*. October, 1980.
- DANTO, A. C.: *Embodied meanings – Critical Essays and Aesthetic Meditations*. Farrar Straus Giroux, New York, 1994.
- DANTO, A. C. *Introduction: Artphilohistocritisophory Today*. Farrar Straus, New York, 1986.
- DANTO, A. C. *Hans Haacke and the Industry of Art*. The Noonday Press, Farrar Straus Giroux, 1986.
- DANTO, A. C. *The Transfiguration of the Commonplace – A Philosophy of Art*. Harvard university Press, Cambridge, Massachusetts, 1981.
- DUNCAN, C. a WALLACH, A. *The Museum of Modern Art as a late Capitalist Ritual*. Iconographic Analysis; Marxist Perspectives, 1978.
- FOSTER, H. *The Expressive Fallacy*. Art in America, 1983.
- FOSTER, H. *Subversive Signs*. Art in America, 1982.
- FOSTER, H. *The Crux of Minimalism*. The Return of the Real, An October Book, MIT Press, 1996.
- FRANCKLIN, C. *Cindy Sherman*. Art Press 165.
- GODFREY, T. *Conceptual Art*. Phaidon, London, 1998.
- GREENBERG, C. *Modernist Painting*. Art and Literature, 1965.
- GREENBERG, L. *The Art of Appropriation: Puppies, Piracy and Post-Modernism*.
- GUILBAUT, S. *How New York Stole the Idea of Modern Art – Abstract Expressionism, Freedom and the Cold War*. The University of Chicago Press, 1983.
- CHARBONNIER, G. *A Conversation with Claude Levi-Strauss*. Marcel Duchamp in Perspective, Artists in Perspective Series, 1975.
- LAMBERT, S. *The Image Multiplied – Five Centuries of Printed Reproductions of Paintings and Drawings*. Abaris Book, New York, 1987.
- LANDES, W. *Copyright, Borrowed Images And Appropriation Art: An Economic Approach*. John M. Olin Law & Economics Working Paper No. 113 (2d Series), Chicago. The Social Science Research.
- On-line katalogy knihoven

KDT/891 Resilient Design – koncepty odolnosti – předmět oborový

doc. MgA. Antonín Tomášek

[zpět na přehled předmětů](#)

Resilientní Design je výukový předmět doktorského studijního programu. Jako alternativní směr v oblastech designu se zaměřuje na strategie a principy, které umožňují designérům vytvářet produkty, systémy i prostředí, jež jsou odolné vůči nejistotám, krizím a změnám. Pojem "resilientní design" je multidisciplinární termín, co proměňuje své významy vždy ve vztahu s určující oblastí aplikace. Koncept resilience (odolnosti) je dobře známý v ekologii a psychologii. V kontextu designu se tento termín stává více patrným díky technologickému progresu a díky narůstajícím klimatickým přírodním změnám. A to včetně silícímu důrazu na stabilizaci a zajištění sociálně kulturních jistot. Použití této koncepce se výrazně zvýšilo v oblastech jako IT infrastruktura, softwarový design a urbanistika, kde se hledají způsoby, jak navrhnout robustnější systémy s potenciálem přežít a přizpůsobit se změnám. V oblasti produktové praxe jsou designy koncipovány či navrhovány s ohledem na výrobní formát a efektivní využití ruční, manuální či průmyslové produkce. Akcent je kladen na vhodný výběr materiálů a na efektivně zvolené výrobní cesty. Důležité jsou také adekvátní strategie v oblastech komunikace a prezentace. Nedílnou součástí výukového předmětu je pochopení konkrétní historie a následná simulace modelů, jenž jsou šetrné k lidem a životnímu prostředí.

Profil absolventa je rozvíjen v následujících aspektech:

- Předmět předpokládá práci s individuálními projekty a odkazuje ke znalostem a dovednostem, k návrhům a hypotézám, jenž současně přinášejí funkční a estetickou hodnotu.
- Předmět rozvíjí kritické postoje a bilancuje principy Dobrého designu, které definoval průmyslový designér Dieter Rams.
- Tato výuková jednotka přispívá k rozvoji dovedností potřebných pro tvorbu designu schopného reagovat na dynamiku současného světa.
- Koncept stimuluje kritické postoje, které pomáhají najít rovnováhu mezi udržením tradic a schopností adaptovat se na moderní potřeby a výzvy.

Předmět je součástí inovovaného portfolia předmětů doktorského studijního programu Vizuální komunikace. V rámci doktorských studií na uměleckých vysokých školách je možné nabízet tento předmět k alternativnímu plnění individuálních studijních plánů doktorských studentů a studentek daných škol (UMPRUM, FDU ZČU, FUA TUL, FMK UTB).

Literatura základní:

- BORGDORFF, H.; PETERS, P. a PINCH, T. *Dialogues between Artistic Research and Science and Technology Studies*. London: Routledge, 2019.
- COLOMINA, B. a WIGLEY, M. *Are We Human? Notes on an Archaeology of Design*. Zürich: Lars Müller Publishers, 2019. ISBN 978-3-03778-511-9.
- HARMAN, G. *Object-Oriented Ontology: A New Theory of Everything*. London: Penguin Books, 2018.
- HELVERT, M. van (eds.). *The Responsible Object: A history of design for the future*. Amsterdam: Valiz, 2017.
- MORTON, T. *Dark Ecology. For a Logic of Future Coexistence*. New York: Columbia University Press, 2016.
- PACHMANOVÁ, M. *Design: aktualita nebo věčnost? antologie textů k teorii a dějinám designu*. Praha: UMPRUM, 2005. ISBN 80-86863-05-0.
- PACHMANOVÁ, M.; PEČINKOVÁ P. a HUBATOVÁ-VACKOVÁ, L. *Věci a slova*. Praha: UMPRUM, 2014. ISBN 978-80-86863-69-6.
- RAWSTHORN, A. *Design as an Attitude*. Geneva: JRP Ringier, 2018.
- RAWSTHORN, A. *Zdravím, světe: Jak design vstupuje do života*. Zlín: Kniha Zlín, 2014. ISBN 978-80-7473-226-3.

- SEMPER, G.; HUBATOVÁ-VACKOVÁ, L. a ZAPLETAL, T. *Věda, průmysl a umění*. Praha: UMPRUM, 2016. ISBN: 978-80-87989-14-2.